

**Előfizetési árak:**  
 Tíz évre . . . 10 frt — kr.  
 Három évre . . . 5 „ — „  
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „  
 Egy hónapra . . . 85 „  
 Egyes szám ára 4 kr.

**Kiadóhivatal:**  
 ECSETT, Király-utca 4. sz.  
 Az arany hajó szállodával szemben.  
 Az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó feltételek a kiadóhivatalban intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

**Szerkesztői Iroda:**  
 PÉCSBTT, Mária-utca 1-6 szám  
 Iroda: ECSETT  
 Ha a lap kiadására akadály van, az illető minden lehetséges intézkedést köteles tenni.  
 Kéziratok visszatérnek a kiadóhivatalban vételek nélkül.  
 Hirdetések a kiadóhivatalban vételek nélkül.

## Örökös válságok.

Pécs, 1895. május 15.

(\*) Gyógyíthatatlan sebet szagatnánk föl, ha a főrendiház tegnapi szavazásával foglalkozva, lovonnók a konzekvenciákat. Nekünk, a nagy politikától távolállók, teljesen közömbös, vajjon miképpen ütök agyon törvényhozóink a visszaszerezhetetlen időt, mert annyi tény, hogy két év óta, mióta ezek a végzetes egyházpolitikai javaslatok szabad prédára lónek oda dobva, az egész magyar törvényhozás még a semminél is kevesebbet csinál.

A képviselőházban személyes háttérű hecc; a méltóság főrendeknél pedig a reakció malmára hajtott avult felfogások és a csökönyös non possumus járja. Ekközben aztán napról-napra világosabban látjuk, hogy a múlt évben kezdődött válságok krónikusakká váltak, hogy már az új kormány kinevezésében benne rejlik a következő válság gyökere, mert hát Bécs folyton belevájkál még azokba a belügyeinkbe is, a melyeknek önálló intézésével hitegette a magyar nemzetet az 1867-iki kiegyezés, voltaképpen lemondás.

A Bánffy-kabinet sorsa bennünket nem érdekkel, mert már kineveztetésekor predestinálva volt a bukásra. Így lesz ez a következő kormányokkal is. Ennélfogva az, hogy Bánffyék három nap múlva, vagy három hó múlva kapják meg az utilaput, ez a körülmény egy cseppet sem fog változtatni azon a sivár benyomáson, hogy Magyarország sorsa immár egy év óta a lappangó válságok korszakából áll, a mely permanenciával fenyeget.

Nem az képezi a jobb aggodalmát, vajjon kiegyenlíthetők-e az ellentétek Bánffy és Kálnoky között, vagy hogy a kettő közül melyik a felesleges, hanem igenis, az a régi küzdelem, mely az uralkodó ház miniszteriuma és a nemzeti érdekek közt folyik. Ebben a küzdelemben vértett el va-

lamennyi alkotmányosnak nevezett kormányunk, ebben a küzdelemben fecsérlődött el az a sok szép idő, a melyet jobb takarmány hiányában az egyházpolitikai viták végtelenségbe nyúló meddőségével foglalnak le, a helyett hogy a nemzeti aspirációknak megfelelő radikális törvényalkotásokkal foglalkoznának.

Mily gyönyörűen venné ki magát az önálló, független Magyarország alkotmányának alaptörvényei közt az egyenlőségről, a szabad vallásgyakorlatról és a polgári házasságról alkotott törvény, ha ezeket a magyar parlament, a nép igaz képviselője hozná és alkotná meg, nem pedig bécsi kegyekből kifolyólag statuálnák provizorius jelleggel.

Mert bizony be kell ismernünk, hogy az egész alkotmányosdi játék egy homokra épített humbug és lehetetlen, hogy ne érezze, be ne lássa a legmegcsontosodottabb hive is az 1867-iki kiegyezésnek, hogy mily saeigenteljes állapot az, hogy Magyarország örökös válságra van kényszerítve. Lehetetlen, hogy meg ne győződjék mindenki arról, hogy itt most jobban, mint valaha, kimutatkozott a lóláb, a melynek mozgatói Magyarországtól még az 1867-es kiegyezés által oda dobott alamizna-morzskákat is irigylik és sokalják.

Azoknak a bécsi köröknek, melyeknek vak-eszköze a cs. és kir. közös külügyi és a császári ház minisztere, nem tetszik a mi alkotmányosságunknak még az a látszata sem, a melylyel Magyarország bír. Ettől is meg akarják fosztani és előkészíteni arra, hogy Magyarország olvadjon be az öszsbirodalomba.

Ez az a döntő momentum, a mely uralkodik a hosszú válság jelenlegi stádiuma fölött is. Ezért kell eltekintenünk ebben a pillanatban Bánffy botlásaitól, a kormánypárt gyöngeségeitől és az 1867-es alap támadásától: mert hát nekünk, ha ki akarjuk kerülni a végmegsemmisülést, ha nem

akarjuk meglátni a sirt, a hol nemzet súlyod el, nekünk Bécs ellen, az örökös bennünket fenyegető, jogainkat elhárászolni igyekvő Bécs ellen kell frontot csinálnunk.

Ha igazán alkotmányos ország volnánk és az uralkodónak nem tetszik a mostani többség, úgy az volna a parlamentarizmus követelménye, hogy az ellenzékkel alakítsa kormányt. Igen ám, csak hogy most nem a liberális irányzat van divatban Bécsben, hisz éppen az a csőfő a bécsi intéző köröknek, hogy még a mostani többséget is, mely tüskön-bokron szokta követni a kormányt, skartba tegye és helyébe osztrák minta szeriat olyan koalíciós többséget alkossanak a különféle frakciókból, mely egységes elvi alappal nem bír, de annál kötöttebb mars-routával bír és így a kormányzat számára kényelmesebben kezelhető. Innét magyarázható meg, hogy Zichy Nándorék pártalakítási törekvése oly nagy előzékenységre talált a döntő bécsi körökben.

Részünkről nem fog hiányozni soha, hogy Catoként hangoztassuk a Viennai essé delendamot, mi mindenha nem szününk meg kitartással reá mutatni a legnagyobb baj kuforrására; most csak az volna a kérdés, hogy a bézósügyesek szembajja operálható-e annyira, hogy kassák tisztán a helyzetet, a mely elég durva körvonalakban tárul a magyar nemzet elé.

Megszoktuk már a rosszabbtól fölül; semmi okunk feltenni, hogy a husos fazekak gárdája ezentul ne engedelmeskedjék Bécs parancsainak; de annyi bizonyos, hogy valamiképp nem font az ördög oly hosszú kötelet, a minek vége ne szakadna, azonságoképpen az sem lehetséges, hogy az a világbolondítás, a melyet közösügyes kiegyezésnek hívnak, mindvégig lenyugozve tartsa a magyar nemzetet.

Mi ebben bizunk s nem csüggedve, bizalommal, munkálkodva várjuk Magyarország ébredését.

## A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

### A „Pécsi Takarékpénztár“ története.

— Irta: Fischer Ferenc inézeti ügyész és jegyző. —  
 (Folytatás.) 3

Már a részvényesek 1854. évi közgyűlése megvetette adományával alapját a tisztviselők nyugdíjintézetének, elhatározta ezen alapnak lehetőség szerint évenként gyarapítását s egyuttal megbizta a választmányt a nyugdíjszabályzat kidolgozásával.

Midőn az 1855. évi közgyűlés az eléje terjesztett nyugdíjszabályzatot elfogadta, a nyugdíjalapnak 30.000 forint felnövelését is elhatározta.

Az 1855. évi nyugdíjszabályzat csekély módosítással érvényben volt 1870. évig, a midőn a közgyűlés a nyugdíjalapot 60.000 forintra felemelvén, a szabályzatot is a nyugdíjra jogosult tisztviselők előnyére lényegesen megváltoztatta.

A nyugdíjszabályzat teljesen megújított 1888. évben s ezen szabályzat van az 1893. és 1894. években történt némi módosítással ma is érvényben.

E szabályzat szerint a nyugdíjalap állománya 1888. évben 98.793 frt 80 krt tett; a nyugdíjalap maximalis összege megazabva nincs: gyarapítják az alapot az intézeti alkalmazottak fizetése után évi 5% al beszolgáltatott járulékok, az alapnak az intézet által fizetett 6% kamatja s adományok.

A nyugdíjalap a társulat felszámolása esetén mindaddig, míg nyugdíj vagy kegydíjra jogosult létezik, fel nem osztható. Ha ily jogosult már nincs, a nyugdíjalap felett a részvényesek szabadon rendelkezhetnek.

A nyugdíjalapot az intézet külön számlán kezeli.

Nyugdíjra jogosult minden alkalmazott, ha legalább 10 évet töltött az intézet szolgálatában.

A jog nyugdíjazására érvényesíthető teljes munkaképtelenség esetén, vagy az alkalmazott kívánatára 30 évi szolgálat után.

20 évi szolgálat után a nyugdíjjarulékfizetési kötelezettség megszűnik.

A nyugdíj 10 évi szolgálat után a legutóbb élvezett fizetés 40%-a, mely nyugdíjösszeg a 10 éven tuli minden egyes szolgálati év után 3%-al emelkedik s 30 szolgálati év után a teljes fizetés jár nyugdíjként.

A 10 évi szolgálati idő eltelte előtt munkaképtelenné vált alkalmazottat a közgyűlés érdeméhez képest a nyugdíjalapból kegydíjban részesítheti.

Az intézeti alkalmazott törvényes neje, ha férje legalább öt évet töltött az intézet szolgálatában, nyugdíjra jogosult s nyugdíja a férj fizetésének egyharmada.

Az elhalt intézeti alkalmazott törvényes kiskoru gyermekei, akár életben van anyjuk, akár nincs, a szabályzatban megállapított életkor betöltéséig nevelési járulékból részesülnek.

A nevelési járulékból tisztviselők gyermekeinek 20., leánygyermekének 18., a szolgák fiainak 16. és leányainak 14. évök betöltéséig fizetetik.

Ezen járulékból minden egyes gyermek részére az özvegyet megillető nyugdíj 1/3 része, mely járulékból összege azonban valamennyi gyermek részére az özvegy nyugdíját meg nem haladhatja.

Teljesen elárvult gyermekek a rendes illetménynek másfélszeresét élvezik, mint nevelési járulékot.

A nyugdíjazását az igazgatóság előterjesztésére a közgyűlés rendeli el.

Sürgős esetben, nevezetesen özvegyek nyugdíjazásánál s ha rögtön beállott munkaképtelenség folytán kéri az intézet alkalmazottja nyugdíjaztatását, az igazgatóság jogosítva van a nyugdíjat és nevelési járulékokat utalványozni, mely intézkedés azonban a közgyűlés utólagos elbírálása alá esik.

## IV.

### Igazgatás, üslet és vagyon.

Az intézet első választmánya két hetenki tartott üléseiben intézte el az üzleti és igazgatási ügyeket.

Már az intézet életének első idejében a gyakorlat úgy a választmányi üléseken az elnöki teendők végzését, valamint az egész üslet állandó technikai vezetését a választmány alelnökének hatáskörébe terelte, míg az elnök rendszerint csak a közgyűléseket s szervezeti vagy főfontosságú elvi kérdésekkel foglalkozó választmányi üléseket vezette.

Mindez természetesen következménye volt azon körülménynek, hogy az intézet első elnökei a külső életben nagy tekintélyű, magas állásokat betöltő férfiak, egyéniségük s állásuk súlya s díszével az intézet hitelét s tekintélyét nagyban emelték s fontos érdekeiket hathatósan előmozdították ugyan, de hivatali elfoglaltságuknál fogva a kisebb fontosságú intézeti dolgokkal nem foglalkozhattak.

Fényesen felelt meg e feladatnak az intézet féledhetlen emlékü alapítója s első elnöke Csindery László, ki az intézetet a kezdet nehézségeinek legyőzésében nagy tekintélyével s hathatós befolyásával fáradszhatlanul s teljes odaadással támogatta 1854. évig, a midőn egyéb elfoglaltsága folytán az intézet vezetésétől megválni volt kénytelen.

Az intézet elnöki székében Csindery Lászlót lemondása után székhelyi ifjabb Majláth György követte, kit a részvényesek közgyűlése 1854. évben egyhangulag választott meg.

Már említve volt, mily kiváló érdemeket szerzett magának Majláth György az ötvenes években az intézet fentartása s jövőjének biztosítása körül. Működésének eme örök hálára kötelező eredménye mellett hatalmas egyéniségének bolygató nyomta az intézet ezen időbeli egész működésére.

Az intézetnek ezen korokban alkotott összes szabályzatai, rendelkezései kiváló szabátosságában s

## Hirek.

Pécs, 1895. május hó 15.

— **(Uj hivatal.)** A telekkönyvi betét szerkesztő hivatal, mely Pécs város telekkönyvi változásait van hivatva a nyilvánkönyvekben keresztül vezetni, június 1-ével megkezdte működését. Az új hivatal a Nádossy-féle házban lesz a Sasóhenyi-téren.

— **(A „Pécsi Figyelő“ telefonja.)** Mai naptól fogva szerkesztőségünk is belépett a pécsi telefon-hálózat előfizetői közsé, a mit azzal hozunk a nagyközönség tudomására, hogy esetleg ezt is igénybe veheti, ha valamit közölni akar velünk, vagy ha tudakosodni óhajt egy-egy szensációt keltő esemény iránt. Lapunk barátainak kényelmesebb lesz — és nekünk is.

— **(A felesége miatt)** nyolc napig lesz elzárva Schmetzer Elek pécsi bádógos, ki az asszonyi nyelv gyors járandóságát úgy akarta megakadályozni, hogy pisztolyt fogott galambtermészetű hiteztására. Elek ur szörnyen rösteli a dolgot a ünneppélyesen kijelentette, hogy többet nem fog pisztolyt a nejeire, hanem inkább — botot.

— **(Betörők kerestetnek.)** Tegnap éjjel Nagy Jenő megyei tiszti főügyész tettei nyaralóját ismeretlen tettesek feltörték és onnét minden elvihetőt, mint butorokat, ágyneműket, élelmi szereket elzállítottak. A rendőrség a tettesek nyomában van és valamennyi specialitása keresi a raffinált betörőket.

— **(A dunagőzhajózási társulat mérlege.)** A cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság oly sok év viasontagsága után, a m. kormányval való meggyezés eredményeként végre mérleget produkál, mely nyereséggel záródik s osztalékot juttat, a részvényeseket abba a helyzetbe juttatja, hogy osztalékot is kapnak. Az imént közzétett mérleg szerint ugyanis az összes nyereség 1.736.000 forint, tehát 779.000 frttal kisebb a múlt évinél. Az osztrák kormány 250.000 frtnyi segélyben és 250.000 frt kamatozatlan előlegben részesítette a vállalatot. A tiszta nyereség 1.376.000 frt, melyből levonandó az előző évről 568.000 frtra rugó vesztesége. A tiszta nyereségből megmaradt 808.000 frtból 15 százalékos, azaz 121.000 frtot az osztrák kormánynak térít vissza a társaság, a maradékból pedig az osztalékot fizetik, a mely egy-egy részvényre 14 frttal lett megállapítva.

— **(Pályázat.)** A közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdet tanári állásra a pécsi állami főreáliskolához; kérvények f. évi június hó 10-ig adandók be a tankerületi főigazgatóhoz.

— **(Öngyilkossági kísérlet a kassárnyában.)** Napról-napra hozzák a lapok a szerencsétlenek híreit, kik részint a katonai szigortól való féltésben, részint más körülmények közbe játsása folytán saját maguk oltják ki életüket. Beteges volt Motl János a helybeli 44-ik gyalogezred 11. százada társaság tagja, ki folyton az öngyilkosság eszméjével foglalkozott; — meguntta életét. Tegnap este, mikor társai már Morfeus karjaiban ringatóztak, lekasztotta szolgálati fegyverét, ráült a pircs szélére, homlokának szegelte a gyilkos Mannlichert, s lábujjával akarta ép elrántani a kassát, mikor mellette

fekvő társa Kis István, ki észrevette harcos társa szándékát, elrántotta a puskát, s az abból kilőtt golyó az ágy szélébe furódott. Az isgatottság s az ép beállott időközi betegsége folytán majdnem önkívületben levő Motl Jánost beállították a katonai kórházba, honnan felgyógyulása után, vagy 2 évre elültetik a gyáva katonát.

— **(Országos vásár.)** A hótfőn megtartott németbolyi országos vásár újabb bizonyítékát adta annak, hogy ipar és kereskedelem éltető ereje a mezőgazdaság virulása. A mezőgazdaság válságos helyzete szükségképpen roppant kihatással van a kereskedelemre és kis iparra. Ezek a tavaszi, aratás előtti vásárok amugy sem tartoznak a jó vásárok közé, de a mostani a megszokott színvonalat sem érte el. Az iparos boszus arccal csapja be a ládáját és panaszkodik a rossz idők ellen. Sok az eladó és kevés a vevő, nem csoda, hogy olcsón lehet vásárolni, de az olcsó vásárláshoz is pénz kell, az pedig nincs. Eladó és vevő is avval vigasztalódik, hogy hiszen nem ez az utolsó vásár. Mert ezekben bizony nincsen hiány.

— **(A „Pécsi dalárda“ majálisa)** mint már megirtuk, e hó 22-én lesz a Scholz-féle Abbaziában. A meghívókat tegnap küldte szét a rendezőség; esetleg kik nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak ifj. Reberics Imréhez, az egyesület titkárához.

— **(Esküvő.)** Ma reggel vezette oltárhoz Rupp Lajos csáktornyai kir. járásbírói aljegyző Mádai pénzügyi biztos leányát.

— **(Adós fizess.)** De bizony nem így gondolkodott Hegedüs István falusi gazda. Múlt év november 19-én a budai vámnál bejött Török József vámos a törvényes vámot követelte Hegedüs Istvántól, mit az nem tudván megfizetni, Török azon kikötéssel, hogy máskor jövet azt megfizeti, hitelbe átengedte a vámon. Nem sokára újból azon jött Hegedüs a vámos szépen kérte, fizesse meg a multkorai vámdíjat is, — de Hegedüs egész nyersen azt felelte, hogy ő azt már elküldötte fiával a mult napokban. Ez nyílt hazugság volt, amin Török József megbotrányozott s szidni kezdte a hazug adóst; elég az hozzá, összeveszték, s Hegedüs a vámost meg is ütötte, minek következtében az súlyos testi sértést szenvedett. A kir. törvényszék Hegedüs Istvánt 14 napi fogházra s az összes költségek megtérítésére ítélte. Vádolt, úgy kir. ügyész felebbezést jelentett be.

— **(Szőlőtolvajok.)** Azt mondják savanyu a szőlő, ha másé, ezt az elvet vallotta Egedi Balázs József és társa is, ha a más szőlője mellett haladtak el; végre egy szép napon Egedi mégis édesnek találta a szomszéd szőlőjét, ugyanis társával megdézsmálta. Múlt év szeptember hó közepén történt éjjeli 12 órakor, mikor is Egedi Balázs József érdeklődött a szomszédjával kirándult a falu melletti szőlőhegyre, s az egyik közel fekvő szőlőtől 2 nagy kosárral való szőlőt furtól elemeltek. Meggörnyedt háttal vitték le a zsákmányt a domb oldalán, mikor szerencsétlenségükre, a falu bírójával jöttek össze. ki fel is jelentette a szőlőtolvajokat. A kir. törvényszék bűnösöket 10—10 frt pénzbüntetésre ítélte, mibe ők bele is nyugodtak.

Mihály, a pécsi takarékpénztár e három első vezéralakja oly fényes tradíciót teremtett működésével ezen intézet kebelében, hogy annak követése az intézet vezetőire ma is méltó feladatot képez.

Az intézet életének emez első időszakában működött választmány tagjai közül ma már csak egy van életben, az intézet nestora: dr. Hölbling Miksa, ki 1848. március 2-ika óta az intézet választmányának s később igazgatóságának szakadatlanul tagja s mint ilyen, gazdag tapasztalataival az intézetnek jelenleg is szolgálatában áll.

Az intézet 1845. május 1-én üzetét megnyitván, tetemes nehézségekkel kellett megküdenie, míg a nagy közönség tartózkodását megtörte, bizalmát megnyerte, míg a nép minden rétegét az új intézmény hasznosságáról s megbízhatóságáról meggyőznie sikerült.

A betétek, leszámítva az üzet megnyitásának legelső időszakát, a midőn az intézet alapítása körül érdekeltek siettek az üzet megindítására szükséges tőkét az új intézetben elhelyezni, lassan szaporodtak, különösen a kis tőke volt tartózkodó, a megtakarított lássások s huszasok nem mozdultak a láda fenekéről.

Az üzet első évének végeig a betétek összesen csak 33.471 frtra emelkedtek, mely betéteknek csak 6% a volt 50 frtig terjedő kisebb betét.

Ezen tartózkodás észlelhető a betevők részéről 1859. évig, a mely időig, tehát 15 év lefolyása alatt, a betétek csak fél millió frtra emelkedtek.

A betétek eme lassu szaporodására azonban bizonynyal nem csekély mértékben szolgáltak okul az 1848—49. évek válságai, azon szibbadás, mely a szabadságharc lezajlása után hazánk köz és társadalmi életének minden terén hosszú időre a fejlődést megakasztotta, az intézet bizonytalan helyzetét, melyet a helytartó tanács folytonos zaklató követeléseivel

— **(A udvarlás új módját)** akarta divatba hozni Pál Samu, ki megunva özvegyi állapotát, feleségül akarta venni Pintér Örszét. Örsze azonban nem állt kötélnek, amiért is aztán Samu őt uton útfélen összevissza pacskolta. A dolog a bíróság elé került s itt a boldogtalan szerelmes így védekezett:

— Kirőm, nem akartam én evvel az Örszinek rosszat; csak a szívet szerettem volna vele megvenni. Samut 4 napi elzárásra ítélte a kir. ítélőtábla.

— **(Vetések állása.)** Aggodalommal mérlegeli ez időtájt a kisgazda azokat az eshetőségeket, melyek kedvező vagy kedvezőtlen befolyással vannak a gazdasági évre. A mely szépen mutatkoztak az őszi vetések a hó eltakarodása után, a hetek óta tartó kedvezőtlen időjárás miatt fejlődni és erősödni nem bírnak. Az időjárás hetek óta száraz és szeles, esténként és reggel pedig hideg, minek következtében a tavasziak teljesen hátramaradnak. Legelő növényen, a takarmány pedig régen elfogyott, a jószág javarészt szalmán és kukoricacsután ragódik. Meg is látszik rajta, mennyire megsínylette az idei takarmányhiányt. A réteken a fű szépen mutatkozik, de ennek is el kellene még egy eső. Anyaszénára tehát van kilátás. — A temérdek sok cserebogár a gyümölcsfákban tetemes kárt okozott. Ezen szomorú állapotokat egybevetve Szajk és Versend vidéke — mint szajki levelezőnk írja — sanyaru közgazdasági állapotával, közel járunk azon szomorú igazságnak konstatalához, hogy elég egy rossz gazdasági év és itt állunk szemben az elkérülhetetlen gazdasági krizissel.

— **(Különös igazolvány.)** Egy szekéralja kóbor cigányt csíptek meg tegnap a budai külvárosban, a mint az egyes házakat rekognoscirozva jövedőmondásban, tulajdonképpen pedig lopásban utaztak. Valamennyien betelerődtek a városháza udvarára és a dadé, midőn igazolásra szólították föl, a következő „igazságot“ prezentálta az amuló-bámuló St. Herman-dad kezébe:

„Áltatorvosi bizonyítvány. Alulírott ezennel bizonyítom, hogy Horváth István karancsi születésű himnős cigány, a 13-ik malacbanda működő tagja, mai napon általam megvizsgáltott s eltekintve részeg állapotától, mely őt a sertésekkel egy vonalba állítja, egészségesnek találtam. Kelt Bugacon, 1895. évi április hó 11-én. Nehagyjel s. k. állatorvos.“ (P. H.)

Érdekes a dologban, hogy a cigány szentül meg volt győződve az okirat komolyságáról. Hogyne, mikor rendes 15 kros okmánybélyeg és hivatalos pöcsét is volt rajta. Persze a dadé nem vette szemügyre, hogy az a pöcsét egy koronással van lenyomatva, a stempély pedig egy már használaton keresztül ment hivatalos jelvény, a melyet valamelyik jóhumoru vidéki szolgabírói irnok állíthatott ki számára.

— **(Igaz is.)** Törköly Mihály és Bicsak Kis Andris együtt iddognak a „Koronában.“ A néma esünet csak némelykor szakítja meg egy hatalmas sóhajlás szamba menő kövér szusszanat. Az ötödik liternél így szól Törköly:

— Igyunk idős nászom, mer' hát kurta az illet. Az embőr sokszor egiszsigesen fekszik le, o az' halva kel föl...

a választmány eljárásának formai korrekt volta félre ismerhetlenül magukon viselik a nagy jogi képzettségű elnök befolyásának nyomait.

Az intézet egész ügykezelésében a kifogástalan pontosságot honosította meg s a kezelés ellenőrzését szigorubbá tette. A belkezelésnek eme tökéletesítése nagy hatással volt az intézet hitelére, mely a közönségnek mindinkább nyilvánuló bizalmában s azon tényben jutott kifejezésre, hogy a fővárosi nagyobb pénzintézetek már ezen időben is szívesen léptek a pécsi takarékpénztárral üzleti összeköttetésbe.

Majláth György a pécsi takarékpénztár elnöki tisztét 1864. évig töltötte be, a midőn magyar kancellára történt kinevezetése folytán leköszönt s a részvényesek ugyanazon évi közgyűlése által nagy érdemeinek elismeréséül az intézet örökös tiszteleti elnökévé lón megválasztva.

Cindery László s később Majláth György elnöksége idejében 1845. évtől 1863-ig az intézeti üzetet s belkezelést Blauhorn Mihály alelnök (igazgató) vezette, a ki kiváló kereskedelmi ismereteit s széleskörű tájékozottságát valódi önzetlenséggel s odaadással bocsátotta az intézetnek szolgálatába; Blauhorn Mihály szakavatott vezetésének közvetlen eredménye volt a kereskedelmi szabadság, mely a kezelés formáit s azon elővigyázó óvatosság, mely az üzleti tevékenységet a pécsi takarékpénztárnál kezdettől jellemezte s nem csekély részben Blauhorn lankadatlan munkásságának volt köszönhető azon eredmény, mely a nyomasztó körülmények dacára az intézeti üzet folytonos emelkedésében nyilvánult.

Blauhorn Mihály az üzetvezetésnek mindinkább szaporodó teendőit évek során át teljesen díjtalanul teljesítette s csak akkor részesült nagyon mérsékelt díjazásban, a midőn teendői már majdnem teljes munkásságát igénylő mérvekre fokozódtak.

Cindery László, Majláth György s Blauhorn

vel előidézett s később az olaszországi hadjárat következményeként beállott pénzügyi pangás.

Pénzkészleteit az intézet az alapszabályok által meghatározott üzletkörben az időnkint jelentkező kereslethez képest helyezte el.

A kereskedelem aránylag nagyon csekély hitelt igényelt, olyannyira, hogy az első üzletév végén váltókba csak 3000 frt volt elhelyezve; ezen üzletág állománya csak 1858. évben, tehát 14 év mulva emelkedett 110.000 frtra.

Az előleg-üzet (kézi zálogra) szintén lassan indult fejlődésnek, az üzet első évében csak 2639 frtot vett igénybe; az ezen üzletágba fektetett érték 1858. évig 27.600 frtra emelkedett, 1859. évben pedig egyszerre 69.000 frtra szökött fel.

Ezen időszakban a pénzkészletek legnagyobb része ingatlanon biztosított kölcsönökben gyümölcsözött az intézetnek, — ily módon az első évben az intézet által kezelt, összesen 48.000 frtot tevő értékűből 43.000 frt nyert elhelyezést; — ezen üzletág leggyorsabban fejlődött s 1852. évben már 350.000 frtot igényelt, mely összeg 1858-ig ismét 259.000 frtra lezállt.

E szerint az üzet első évében egyéb előnyös elhelyezési mód híján nemcsak az intézet által kezelt összes betétek, sőt a részvénytőke  $\frac{2}{3}$  része is ingatlanon biztosított kölcsönökben fektült; — a tőke elhelyezésnek ezen aránya súlyosan nehezedett az intézet fizető képességére, olyannyira, hogy időnként kénytelen volt ingatlanra adott kölcsöneinek is részletes visszafizetését követelni. — E tapasztalatok által indítatva a választmány folyton oda törekedett, hogy az összes kezelt vagyonnak arányos része mozgó értékben nyerjen elhelyezést, mely céljának elérésére már 1848. évben értékpapírokat kezdett vásárolni.

S a választmány törekvése a tőkeelhelyezési módok arányának javítására nem maradt eredmény

— (A jubélium.) Göntér Están nagyot köhintve becsoszsan az „Ördög farkához“ címzett csárdába s a kopott tölgyfa asztal körül gége locsolási műveletet teljesítő zsiros mándlicokon körül hordozva szeméit, pipáját kikapja szájából, ekkép adja az urat:

— József, azt a hápogó üdvösségit kéednek, tőgyik ide az asztalra vagy tiz litert!

— Mit mondott komám, — szörnyölködik a félcsipejű csárdás, — már hogy tiz litert?

— No ha sokolja a tizet, hát akkó' hozzék huszat! No ne pislogjék kéed, ha mondom, halom liferája ide azt a savanykás toroköblitöt. MÉR' hát jubéliumot tartok.

— Mire nézvest komám?

— Ejnye, hogy a farkasok segítsék le kéedről a bundát, még mindig itt mihasznákdok?!... Jubéliumot tartok, oszt' addig van. No mer'hát boldog együttléttünk óta ma dőngettem el ötvenedik szer az asszonyt. Még most se ért kéed?

— Az isten tartsa meg kéedet komám, most már értem. Szalsdok is a pincébe.

— (Mosognak a kocsmárosok.) Mint értesültünk a pécsi vendéglősök és kocsmárosok legközelebbi gyűlést tartanak, melynek célja nem más, mint hogy egy általuk összeadott tőkéből szódavizgyárat építenek. Reájok nézve nagyon előnyös volna ha saját gyárjukban készítenék a nemrég oly anynyira megdrágult fröccsöt. Azt hisszük, a fogyasztó közönség is óhaját fejezi ki, bár sikerülne e talpra esett eszme.

— (Adakozás.) A havi hegyi kőkeresztre újabban adakoztak: Szuly János ügyvéd 2 frt, Jakimsta Mária könyvnyomdásné 1 frt.

— (Kétféle óra-mutató.) Egyik közeli városkában az ev. ref. kántor zongora-leckék adásával is foglalkozik, hadd legyen egy pár garasa, a miről nem tud az asszony. A napokban meglátogatta falusi kollegáját egyik pécsi égbekiáltó és Isten-dúdása. Pompásan unatkoztak a mellett a nedű mellett, a mit a filoxera még meghagyott, lévén mindketten különös tisztelői Bacchusnak. Mikor már a pécsi kollega indulatoskodni akart, és a vendégszerető gazdától az óra állását tudakolta, hát uramfia: a falusi kántornak egy láncon két zsebórája volt mindenik mellényzsebében egy egy.

— Mire való neked komám ez a két óra, — interpellálta a városi kántor a falusit — lásd nekem egyre sem telik.

— No hát megmagyarásom. Valamintégesen a liferáns is abból gazdagszik meg, a mit nem liferál, épp úgy a zongoramester is minél több fizetett órát nem tart meg, annál jobban pénzei. Nézd csak. Ez az egyik óra kékis, ezt használom, midőn megyek valahová leckét adni; ez a másik meg itt la, ez meg siet vagy egy félórát, ezt meg használom, ha távozni akarok.

A pécsi kollega megfogadta, hogy szerez magának is két darab zsebórát, ha másként nem, hát — részletfizetésre.

— (Versenytekvés a „Petőfy“-ben.) Tegnap este a helybeli „Petőfy“-hez címzett vendéglőben közkívánatra egy bárány játsszatott ki a tekepályán. Ez alkalommal a helybeli polgárokból álló társaság igen kedélyesen mulatott zene szó és felköszöntők mellett. Ilynemű mulatságot a társaság

nélkül; ezen arány a könnyen folyósítható értékek javára lassan ugyan, de szakadatlanul kedvezőbbé vált, míg ugyanis 1852. évben a jelzálog-kölcsönök a betét-állomány 90%-át tették, — 1858. évben a jelzálog-kölcsönök összege a betéteknek már csak 65%-ig terjedt, míg 35% mobil értékekben volt elhelyezve; s még kedvezőbbé vált az arány 1859. évben, midőn a jelzálog-kölcsönök már alig haladták meg a betétek 50%-át.

Az intézet részvényesei 1851. évig osztalékban nem részesültek, — az üzleti tisztajövedelem évenként az alap- (részvény-) tőkéhez csatoltatott, míg az említett évben a részvényesek által befizetett 15.000 frt az üzlet jövedelmével együtt a részvények név értékének összegét 30.000 frtot elérte.

Ennek megtörténte után 1851. évben a részvényesek már osztalékot nyertek, mely osztalék 1864. évig ingadozó volt, míg 1864. évtől állandón emelkedett.

1853. évben vetette meg a részvényesek közgyűlése a tartaléktőkének alapját s azt ezentul még mielőtt az alapszabályok e tekintetben kötelezőleg rendelkeztek volna, évről-évre gyarapította.

Egy évvel később 1854. évben a közgyűlés az intézet tisztviselői s azok családjai jövőjének biztosítására adományt tett ezek nyugdíjalapjára s a nyugdíjazási eljárást szabályozta. Ezentul a közgyűlés minden évben növelte adományával ezen nyugdíjalapot.

Alig, hogy a részvényesek jövedelmet élveztek részvényeik után, már 1853. évben az üzleti jövedelem egy részét köz- és jótékony célokra fordították, s e közcélú adományok ez időtől kezdve az évi tisztajövedelemből mindenkor tetemes részt vettek igénybe.

több ízben fog rendezni, miután a különben igen csendes mulatsággal mindenki teljesen meg volt elégedve.

## Látogatás Eizer János borpincéjében.

A kellemes meglepetések közé tartozik, ha az embert — mondjuk na — bort kóstolni hívják. Így történt ez az elmúlt napok egyikén, hogy Eizer János pécsi borpincészetünk munkatársait egy kis barátságos tanulmányuttra hívta meg pincéjébe.

A példás rend, mi már az udvarban mutatkozik, arra a gondolatra készíteti a szemlélőt, hogy a házigazda rendezetű természetét munkás személyzetébe is beoltotta.

De szálljunk le az alvilágba, mert igazán a pince nagysága, megolvashatlan számu folyosói kétségbe ejtik az embert, hogy mikép lehet itt — vezető nélkül járni, s evidenciában tartani, hol van a szilvási, hol a szentmiklósi stb., hol a burgundi, különben ez utóbbira még visszatérek. Mondom, menjünk le a lépcsőkhöz, s tekintsük körül. A házigazda páratlan vendégszeretét esuttal könyvvesetője, az e szakban teljesen jártas Steinberger Jakab helyettesítette, ki mindjárt kinyilatkoztatta, hogy a ház ura betegsége folytán, a ki, sajnos, de nem teljesítheti házigazdai funkcióját, — őt bizta meg ezzel; mi természetesen sajnálatunkat fejeztük ki a igénybe véve a helyettes házigazda kalauzsolását, a nagyterjedelmű borpince megtekintésére indultunk.

Megrágadó minden. Egy egy hatalmas hordó, mely bátran szolgálhatna lakóhelyül egy kisebb családnak, bámulatba ejti az embert, s a laikus nevetéges nagy, majd ugyanolyan kis ürtartalmat nevez meg egy egy ilyen hordónál. A egyes folyosók tisztasága s a rend, mi a hordók felállításában nyilvánul, szakértői izlést árul el. Tágasak a folyosók, a levegő tiszta, mi a számtalan és praktikus elhelyezett szelölő nyílásoknak köszönhető.

Ekkor egy eddig még ismeretlen, de közvetlen előttünk haladó egyén szólalt meg, hogy ezek itt kérem a szilvási hordók. Ez egyén Horváth József, az Eizer féle pince fő-főpincemestere, ki már évek óta kezeli, tartja rendben az óriási bormennyiséget.

— Na, ha már ez a szilvási — mondja (\* \*) — akkor kóstoljuk meg!

Ugyis lett; — Horváth, ki a hébert bámulatos ügyességgel kezeli, meg megtöltötte poharainkat a drága nedűvel, ittunk s mentünk tovább.

Néhány lépést tehettünk a fentemlített helytől, mikor egy kisebb hához hasonló faalkotmány — egy hordóóriás kötötte le figyelmünket. Egy hatalmas, mintegy 600 akó szentmiklósi bort tartalmazó hordó. E remekművét a pincemesterségnek Csögl János helybeli kádármester készítette mult év tavaszán, ki e darabbal Eizer János pincéjének díszét s önmaga ügyességét — csak emelte.

Érdekes felírás díszlik e hordón, mi igen ügyesen van a kemény fából készült dongába bevéve:

Ha Isten velünk ki ellenünk

E. J.

Bárhol vagy ne feledd...

Hogy Isten van veled!

Nem volt a közérdeklődést felkeltő hazafias, kulturális, avagy jótékony irányu közcél, a melynek előmozdításához az intézet erejéhez mérten hozzá nem járult volna.

A részvénytársaság választmánya már működésének első időszakában feladatának tekintette a szorosabban vett üzleti működés körén túl is az intézet közhasznu voltát tényekkel igazolni; — így már 1847. évben, midőn a mostoha gazdasági viszonyok folytán a vármegye kénytelen volt az adófizető jobbagy népnek adótarozásai befizetésére hosszabb halasztást adni, a választmány Baranyavármegyének pénztári szükségleteire 24.000 forint kölcsönt adott.

Viszont Baranyamegye közönsége felismerve az intézet teljes megbízhatóságát s viszonzásul előzékenységeért már 1852. évtől kezdve főlős pénzkészletét a pécsi takarékpénztárnál helyezte el.

Az intézet üzletének mind nagyobb mérvű kiterjedése folytán már az ötvenes évek közepén elégtelennek bizonyult a bérelt helyiség, melyben az intézet kezdettől működött; az 1858. évi közgyűlés ennélfogva 32.000 pftrt megvásárolta azon házat, mely az intézeti üzletnek 1859. évtől otthona.

Már a hatvanas évektől állandó üzleti összeköttetésben van az intézet a főváros elsőrangú pénzügyintézetével, különösen a földhitelintézettel s a pesti kereskedelmi bankkal; az utóbbinál helyezi el főlős pénzkészleteit s ezen banknál 1866. és 1873. években, hogy kötelezettségeinek megfelelőhessen, hitelét is igénybe vette.

Részt vett az intézet 1872. évben a mohácsi és siklósi takarékpénztárak alapításában, ezek mind egyikenél 100 darab részvényi jegyzésével.

(Vége köv.)

Innen megolvashatlan számu lépcsőn lehaladva a második pincébe értünk, tudniillik az évről-évre nagyobbodó bormennyiség egy újabb helyiség építését kívánta, mit Eizer János úgy vélt legjobbnak, hogy az addigi pince alá egy emeletet, illetve egy lemenetet építettett — így lett asztala emeletes pince, mi az üzlet kényelmes berendezését csak emeli. Szász meg szász hordó, — melyek közül igazán mondva csak néhány konog, a többi mind tele van, — egészen kis hordó várost alkot az alvilágban, melyeken csak kopogni kell, s a mesebeli Eldorádóban képszelheti magát bárki, bő sugárban folyik ki az aranyárga hegy leve.

Steinberger Jakab szives, s könnyed előadása s kalauzsolása által némi ismereteket szereztünk magunknak a borkészítés nehéz feladatáról — rögtönzött asztalhoz ültünk, hol asztán nyugodtan élvezhettük a már előbb említett burgundi. Jó kedv, humor fűszerezte beszélgetésünket, — végre bussut mondva a szives helyettes házi gazdának, kívül egyszersmind köszönetünket kértük tolmácsolni a ház gyengélkedő urának, ugyancsak elismerésünket fejezve ki Horváth pincemesternek, felléptünk a liftre, s vigan, — telve tapasztalattal, emelkedtünk fel a napvilágra.

Mollinári.

## Országgyűlés.

### A főrendihás ülése május 15-én.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mai ülésen folytatták a vallás szabad gyakorlathoz szóló javaslat részletes tárgyalását.

A 24. §-t névszerűen szavazással 114 szavazattal 109 ellenében megbuktatták.

A következő szakaszoknál Keglevich István gróf indítványozta, hogy ne folytassák az „állatkinzást“, hanem szavazzanak felállással a következő szakaszok fölött. Így aztán a 25., 26., 27. és 28. §§-okat is megbuktatták, valamint az utolsó 29-ik §-t is leszavazták.

A javaslat ilyen alakjában tehát visszaküldetik a képviselőháznak.

A recepcióról szóló javaslatnál Zichy Nándor gróf igen röviden indítványt nyújtott be, természetesen a visszautasítás tekintetében.

Wlassich miniszter két percig speechelt a javaslat mellett.

Szavazásra kerülén a dolog 107 maradt ellene, 107 mellette adatván be, az elnök döntő szavazatával elfogadták a zsidó vallás recepciójáról szóló javaslatot általánosságban.

## TÁVIRATOK.

— Agliardi marad. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bécsi Correspondens-Bureau jelenti, hogy ottani illetékes körökben Agliardi visszahívásáról mit sem tudnak.

— Lueger főpolgármester lesz. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Gröbl bécsi főpolgármester hír szerint beadta lemondását, nagyon valószínű tehát, hogy a tegnapi alpolgármesterré választott Lueger lesz Bécs város főpolgármestere.

## Felbbiteli ügyek a pécsi kir. törvényességnél.

Május hó 20-án.

1. Özvegy Mayer Józsefné — Dobos Mihály János délelőtt 8 $\frac{1}{2}$  óra.
2. Schnee Ignác — Bölcsey Ferenc délelőtt 8 $\frac{1}{4}$  óra.
3. Prakatur Pávó — Gráner Miksa délelőtt 9 óra.
4. Fischer János — Laml József és társai délelőtt 9 $\frac{1}{4}$  óra.
5. Dürnbacher Ferenc és Emilia — Zeivánovits Ernő és társa délelőtt 9 $\frac{1}{2}$  óra.
6. Zeille Zeigmond — Köröstyös József délelőtt 9 $\frac{3}{4}$  óra.
7. Bonyár János — Weltner Ede délelőtt 10 óra.
8. Lacher Janka — Percel Ferenc délelőtt 10 $\frac{1}{4}$  óra.
9. Özv. Inhof Jánosné — Mikli Bálint és neje délelőtt 10 $\frac{1}{2}$  óra.
10. Csomor József — Barkó Juli és társa délelőtt 10 $\frac{3}{4}$  óra.
11. Becker Ádám — Györi József délelőtt 11 óra.
12. Kincsey János — Lauber György délelőtt 11 $\frac{1}{4}$  óra.
13. Ivánovits Brankóné — Dvornits Gyokó délelőtt 11 $\frac{1}{2}$  óra.
14. Rein Lajos és neje — Novák Sándor délelőtt 11 $\frac{3}{4}$  óra.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos

árjegyzése.

- Május 14-én -		
Buda közpár	7.46	Magy. nyeregménysoraj. 162.50
Buda közpár	7.46	Tiszassabályozási kölc. 149.50
Buda közpár	7.45	Osztr. papírjárdék 401.50
Buda közpár	6.79	arany 103.50
Buda közpár	6.40	korona 101.50
Buda közpár	6.93	1864-iki sorsjegy 198.50
Buda közpár	6.20	Magy. vörös ker. sorsj. 11.—
Buda közpár	12.05	Osztrák 17.50
Buda közpár	123.—	Olasz —
Buda közpár	99.—	Basilika-sorsjegy 8.20
Buda közpár	101.—	Jósziv-sorsjegy 2.90

VASUTI MENETREND.

PÉCSRE ÉRKEZIK.

Budapestről	1804. sz. szem. von. reggel	5 ó. 15 p.
B.-Bródból	1807. sz. szem. von. reggel	8 ó. 01 p.
Uj-Dombóváról	1842. sz. vegy. von. reggel	8 ó. 23 p.
Bécsből	6802. sz. szem. von. d. e.	9 ó. 39 p.
B.-Bródból	1806. sz. szem. von. d. e.	11 ó. 18 p.
Budapestről	1806. sz. szem. von. d. u.	4 ó. 08 p.
Vinkeveze	6801. sz. szem. von. d. u.	5 ó. 50 p.
Budapestről	1802. sz. gyors. von. este	7 ó. 44 p.
Bécsből	6812. sz. vegy. von. este	8 ó. — p.
B.-Bródból	1808. sz. szem. von. éjjel	11 ó. 02 p.

PÉCSRŐL INDUL:

B.-Bród felé	1804. sz. szem. von. reggel	5 óra 35 p.
Budapest	1801. sz. gyors. von. reggel	8 ó. a 24 p.
Bécs	6811. sz. vegy. von. reggel	8 óra 29 p.
Vinkeveze	6802. sz. szem. von. reggel	9 óra 49 p.
Budapest	1806. sz. szem. von. d. e.	11 óra 34 p.
Uj-Dombóvár	1858. sz. vegy. von. d. u.	2 óra 44 p.
B.-Bród	1806. sz. szem. von. d. u.	4 óra 20 p.
Bécs	6801. sz. szem. von. este	6 óra 32 p.
B.-Bród	1808. sz. szem. von. este	8 óra 18 p.
Budapest	1808. sz. szem. von. éjjel	11 óra 30 p.

F. évi május hó 1-től a B.-Bródból jövő 1807. számú és B.-Bródba menő 1808. számú személy vonatoknak Mohács felé csatlakozásuk van.

Videki hátralékosainkat tisztelettel kérjük sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Laptulajdonos: SAUTTER GUSZTÁV Felelős szerkesztő: PLEININGER FERENC.  
TAIZS JÓZSEF kiadó.

Hirdetések.

Hirdetések jutányosáron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

177. sz.  
b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a pécsi kir. törvényszék 9918/p. 94. számú végzése által, özv. Speier Jánosné végrehajtható javára, Speier Katalin férj: Herz Henrikné hidasdi lakosnó ellen 525 frt tőke, ennek 1889. év decem-ber hó 10. napjától számítandó 6%, kamatai és eddig összesen 100 frt 90 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1012 frtra becsült házi butorok, ágyi ruha vörös-, fehér-, tarka-tehén, tiszó, két pej herélt ló, és vas tengelyű felszerelt paraszt kocsiállós ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 2294./p. sz. kiküldés rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Hidasdon, alperesnó lakásán leendő eszközésére 1895. évi május hó 27. napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107 ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsváradon, 1895. évi május hó 12. napján.

Gyimóthy János  
kir. bírósági végrehajtó

BAK-SÖR

az új sörgyárban.

Csapolás minden kedden és csütörtökön.

Ezenkívül folyton frissen csapolva kapható a legpompásabb

Sport-sör.



Elismert legtisztább alkalikus

**KRONDORFI SAVANYUVIZ**

asztali- és gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Magyarországi Főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9 szám.

Kapható Pécsen: Grünhut és Hirschler, Köszl János, Simon János, Eizer János, özv. Reeh Vilmos né és Spitzer Sándornál. 233.

A legízletesebb, egyedül egészséges és egyszerű a legolcsóbb pótlék a babszemű kávéhoz.

Egyedül egészséges pótszer a babszemű kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

**KATHREINER FÉLE**

**KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.**

Legisztább természetes gyártmány egész szemekben Hozzávegýtések általi hamisítás lehet ki van zárva.

Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.